

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3876

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3876

NO. 227. — ŠTEV. 227.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 27, 1932. — TOREK, 27. SEPTEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL

DE VALERA JE RESNO POSVARIL LIGO NARODOV

PREDSEDNIK IRSKE PRAVI, DA MORA BITI ENAKA MERA ZA VELIKE IN MALE NARODE

Razorožitev je življenjsko vprašanje Lige narodov. Liga stoji kot obtoženka pred javnim mnenjem. Kritike prihajajo od vseh strani in so tako dobro utemeljene, da jih ne more nihče ignorirati. — Za predsednika skupščine je bil izvoljen Grk, Nikolaj Politis.

ZENEVA, Švica, 26. septembra. — Predsednik Irske svobodne države, Eamon de Valera, je otvoril trinajsto letno zborovanje skupščine Lige narodov ter dejal, da mora Liga vpoštovati male narode istotako kakor velike, če hoče zadostiti svojim obveznostim kot zaščitnica svetovnega miru.

— V zadnjem času, — je rekel de Valera, — se pojavljajo kritike, ki označujejo Ligo kot nemočno in dekadentno. Skoro vse te kritike so upravičene, in danes stoji Liga pred javnim mnenjem kot obtoženka.

— Liga nikakor ne more ignorirati raznih očitkov, ki se pojavljajo dan zadnem proti nji. Javnost zre z nekakim cinizmom na njeno delo. Kritiko bodo šele tedaj utihnili, ko bodo člani Lige sami prepričani o jamstvih, ki naj jih nudi njihova organizacija. Zaenkrat je vse odvisno od izida razorožitvene konference. Ako bo konferenca uspešna, bo zaupanje v Ligo naraslo, če pa ne bo uspešna, Liga narodov ne bo preživela preteče ji krize.

Poslušalce je de Valerov govor zelo presenetil. V dvorani je vladala velika poparjenost.

Za de Valerom je govoril predsednik razorožitvene konference Arthur Henderson, ki je navzoče diplomate nekoliko razveselil z obljubo, da se mu bo posrečilo pregovoriti Nemčijo, da se bo udeležila razprav razorožitvene konference.

Jutri se bo Henderson ponovno posvetoval z nemškim zunanjim ministrom Neurathom, in je upati, da bodo posvetovanja uspešna.

Zatem ko je predsednik Eamon de Valera oficijelno otvoril zborovanje, je bilo organiziranih pet odborov ter izvoljen uradniški štab.

Zastopnik Grške, Nikolaj Politis, ki se odločno zavzema za francosko politiko v Ligi, je bil izvoljen s 44 glasovi za predsednika Ligin skupščine.

Proti njemu je bilo oddanih samo šest glasov. Za podpredsednika sta bila izbrana italijanski baron Aloisi in francoski ministrski predsednik Herriot.

Posebno pozornost so vzbudile sledeče de Valerove besede:

— Preprečitev vojne in bremena oboroževanja so tako velikega pomena za človeštvo, da se ne sme nobeni državi dovoliti, da bi delala na svojo pest in v nasprotju z Ligo narodov. Nobena država ni namreč dovolj močna, da bi se mogla uspešno ustavljati Ligi. (S tem je mislil Japonsko, dasi je ni po imenu imenoval).

— Mi na Irskem hočemo imeti mir doma in mir po svetu. Naša zgodovina je zgodovina naroda, ki si je stoletja prizadeval, živeti svoje lastno življenje in biti v miru s svojimi sosedi.

Rekel je, da zna Irska ceniti čast, da zavzema tako visoko mesto v Ligi narodov. — Bog naj nam pomaga, da bomo to veliko in težavno nalogo uspešno rešili.

BUKAREŠTA, Romunska, 26. septembra. — Danes je bilo oficijelno objavljeno, da Nikolaj Tiulescu ne bo več voditelj romunske delegacije pri Ligi narodov. Njegov namestnik je postal trgovski minister Madgearu.

Vojni dolg—povzročitelj depresije

RAZMERE SE IZBOLJŠUJEJO

Ameriška delavska federacija zahteva večje plače. — Le s povišanjem plač bodo mogli delavci kupovati.

Washington, D. C., 26. sept. — American Federation of Labor v svojem mesečnem poročilu zahteva, da se delavske plače zvišajo, da bodo mogli delavci kupovati in s tem dvigniti splošno trgovino.

V svojem poročilu pravi Federacija: — Zaupanje se širi, toda ne moremo pričakovati, da bo okrevanje prišlo do popolnega zdravlja, dokler kupovalce ne pride do svoje zmoglosti, da more kupovati. Vedno zniževanje delavskih plač je zadnje čase zelo znižalo dohodek delavcev. Čas je prišel, da se to obrne.

— Naša naloga od sedaj naprej mora biti, da se delavske plače zvišajo, ne pa znižajo. S povišanjem delavskih plač bo industrija dobila novo življenje.

Delovne ure morajo biti znižane, toda vsled tega plače ne smejo biti znižane, kajti s tem splošni trgovini ne bi bilo nič pomagano.

Poročila Federacije pravi, da znamenja o izboljšanju trgovine prihajajo počasi in da je navzlic temu, da je naraščanje brezposelnosti končalo v avgustu, še vedno 11.400.00 ljudi brez dela.

Opažati je nekoliko izboljšanje v tekstilni, čevljarški, krojaški, jekleni, avtomobilni, premogarski industriji in nekaterih drugih.

ROCKEFELLERJEV ROJSTNI DOM PRODAN

Owego, N. Y., 26. septembra. — Rojstna hiša najbogatejšega moža na svetu, Johna D. Rockefellerja je bila prodana zaradi neplačanih davkov za \$41.60.

Hišo je kupil nek Newyorčan leta 1930. Hišo je razdelil in jo je hotel postaviti za reklamo na Cooney Island v New Yorku, toda zmanjkalo mu je denarja in hiša je ostala v skladišču v Binghamtonu.

GORKIJEVO SLAVJE

Moskva, Rusija, 26. septembra. — Sovjetska vlada je sipala na ruskega pisatelja Maksima Gorkoga vse časti ob priliki štiridesetletnice njegovega pisateljskega delovanja.

Sovjetska vlada mu je podelila Ljeningov red, njegovo rojstno mesto Nižnjinovgorod je pa zdaj bilo prekršeno v Gorki, slavna ulica Tvrskaja v Moskvi je dobila ime Gorkijeva ulica in umetniško gledališče v Moskvi bo od sedaj naprej znano pod imenom Gorkijevo gledališče.

TOULOUSE, Francija, 26. septembra. — Tukajšnji časopis "La Depeche", je objavil članek italijanskega zgodovinarja Ferrera, ki pravi, da se mora Liga narodov zavedati svoje odgovornosti in razsoditi, če ni Japonska s svojim ravnanjem v Mandžuriji prekršila Liginih določb.

— Liga mora odločiti, če smo že tako daleč prišli, da divjajo po svetu vojne, katere niso oficijelno priznane kot vojne.

CATALONIJA JE SVOBODNA

Velike svečanosti po celi deželi. — Po več stoletjih je dežela dobila svobodo.

Barcelona, Španija, 26. septembra. — Stara provinca Catalonia je zopet vesela vsled neodvisnosti, katero je zahtevala več stoletij in je trudna vsled največjih svečanosti zadnjih stoletij.

Nad milijon prebivalcev, skoro polovica prebivalstva se je praznično obleklo, da pozdravi ministrskega predsednika Manuela Azana, ki je prišel iz Madrida, da zastopnikom provincije izročil listino avtonomije, kar je pred kratkim dovolil španski parlament.

Po celi deželi, koler se je vozil ministrski predsednik, so ljudje plesali. Veselje je trajalo dolgo čez polnoč. V vselem vrvenju je bilo ranjenih sedem oseb.

Catalonci so slišali iz ust ministrskega predsednika, ko je izročil avtonomno listino, da bo Španija razširila svojo avtonomno politiko in bo dala enake pravice tudi drugim delom Španije, ter bo vse združila v federativno državo, kot so Združene države.

Rekel je, da vlada provinciji ni dovolila avtonomije iz kakega političnega vzroka, temveč, da je temeljno načelo republike, da naj imajo vse provincije svoje avtonomne pravice.

— Republika je na pragu nove Španije, — je rekel Azana. — Vsa preteklost je pozabljena in s tem federativnim načrtom bomo zgradili večno politično in kulturno stavko.

ZAHEVE TUTANKAHMENO- VEGA POTOMCA

Aleksandrija, Egipt, 26. sept. — Nek potomce egiptovskega faraona Tut-ankh-Amena, ki je že več let zahteval za sebe vse zaklade, ki so bili najdeni v Tut-ankh-Amenovih grobnici, je zagrozil, da bo posnel Mahatmo Gandhija in ne bo hotel več jesti, dokler mu egiptovska vlada ne izroči zakladov.

V svojem pismu na razne časopise pravi potomec faraonov, da bo 11. oktobra romal v tempel Edifu, kateri dan je faraon Tut-ankh-Amen umrl pred tri tisoč leti. Tam se bo postil do smrti, ako mu oblasti med tem časom ne izroče faraonovih zakladov.

ime Gorkijeva ulica in umetniško gledališče v Moskvi bo od sedaj naprej znano pod imenom Gorkijevo gledališče.

NEMČIJA SE MORA OBOROŽITI

Druge države se niso razorožile. — Nemčija je primorana povečati svojo armado in nikdo ji ne more tega braniti.

Gilching, Bavarska, 26. septembra. — Na svetu ni sile, ki bi mogla ubraniti Nemčijo, da postane velika vojaška sila, — je rekel general Hans von Seeckt, ki je največji sedanji nemški strateg.

— In, — je rekel dalje general, — svet mora biti pripravljen, da bo videl Nemčijo, da si bo sama pomagala, kakor bo treba. — Dalje je rekel, da bo Nemčija pomnožila svojo vojsko skoro na isto višino kot pred vojno.

General von Seeckt je še iz stare vojaške šole, toda je oče povojne nemške armade. Šest let je bil vrhovni poveljnik nemške vojske in se je svojemu poveljstvu odpovedal samo leta 1926, ko so ga republikanci kritizirali, da je dovolil sinu bivšega nemškega prestolonaslednika, princu Viljemu, da se je udeležil manevrov Reichswehra.

General Seeckt je leta 1921 kot član nemške delegacije na londonski konferenci povzročil veliko razburjenje, ker je v popolni uniformi nemškega generala šel v kraljevo palačo in ni imel nikakega znaka, da je zastopnik premaganega naroda. Tedaj je maršal Foch zahteval od generala Seeckta, da odpade svojo sabljo, ali pa zapusti dvorano.

— Ako druge sile ne bodo dovolile, da Nemčija obdrži za svojo obrambo svojo vojaško silo, potem ne vidim nobenega drugega izhoda, kot da Nemčija sama po svoji volji poveča svojo armado, — je rekel Seeckt.

— Nemčija je dovolj dolgo čakala, da bi druge države držale svojo obljubo in se razorožile. Tega niso storile in tudi ne izgleda, da bodo storile.

— Zato mora biti svet na to pripravljen, da si bo Nemčija sama pomagala, kolikor vidi, da je potrebno.

— Po mojem mnenju ni nobene sile na zemlji, ki bi mogla preprečiti Nemčijo, da ne bi zopet postala velika vojaška sila. Oboroževanje Nemčije je samo vprašanje denarja. Ako nam ne bi primanjkovalo denarja, bi nam zadostovalo samo nekaj let, da obnovimo svojo vojaško moč. Kot pa je sedaj položaj, bodo gospodarski oziri zakasnil naš vojaški razvoj.

VOLILNA PROPAGANDA KUKLUKSKLANCEV

Paterson, N. J., 25. septembra. — Ves okraj je preplavljen s plakati, ki pozivljajo na zborovanje kukluskanske organizacije. Organizacija sicer ne bo postavila svojega kandidata, pač bo pa na zborovanju odločeno, za koga naj članstvo glasuje.

Nastopil bo neki govornik iz Atlanta, Ga. Če bo prišel iz kaznilnice ali iz mesta istega imena, plakati ne omenjajo.

AMERIKA BO NA IZGUBI, AKO ZAHTEVA PLAČILO DOLGA

WASHINGTON, D. C., 26. septembra. — Brookings Institution prihaja v svojem poročilu pod naslovom "War Debts and World Prosperity" do zaključka, da je zahteva, da se plača vojni dolg in vojna odškodnina, vstvarila sedanji žalostni gospodarski položaj in da bo pobiranje vojnega dolga Združenim državam več škodilo, kot pa koristilo.

To poročilo sta napisala znana izvedeca na gospodarskem polju Harold G. Moulton in Leo Pasowsky. Dr. Moulton je predsednik Brookings Institution in že dolgo vrsto let velja za največjega veščaka o mednarodnih finančah.

Ako Združene države vztrajajo pri tem, da evropske države plačajo svoje dolge, Evropa še dolgo časa ne bo prišla v položaj, da bi mogla od Amerike kupovati blago. Vsled tega bo ameriški izvoz še bolj padel in zvezna blagajna bo s tem več izgubila kot pa, če dobiva plačila dolgov.

V tej razpravi se glasi med drugim:

— Temeljne zmede vojnega dolga so jasne. Poizkus zahtevati plačilo obveznosti, ki niso izšle iz produktivnega gospodarskega razvoja, temveč iz uničujočega delovanja vojne, je samo zastavil mednarodno ravnotežje in svetovno prosperiteto. Svetovno prosperiteto je mogoče zopet obnoviti edino s tem, da se odpuste enkrat za vselej vojni dolgi.

Poročilo značuje kot napačno domnevo, da bi Združene države mogle reorganizirati svoje gospodarstvo tako, da bi bile neodvisne od zunanjega sveta. Zavrača tudi mnenje, da ameriški izvoz v Evropo nima velike važnosti. — Nikdar ni bilo bolj napačnega mnenja, kot je to, da more Amerika obrniti Evropi hrbet in bo na ta način sama gospodarsko napredovala, — pravi dr. Moulton.

KRVNK ZAHTEVA VIŠJO PLAČO

Varišava, Poljska, 26. septembra. — Poljski uradni krvnik hoče imeti plačo, da bo mogel ž njo živeti. V svoji pritožbi na vlado pravi, da za 80 oseb, katere je obesil letos po \$15 ne zadostuje za njegovo življenje. Vladni biriči so pretekli teden dobili nalog zapleniti njegovo pohištvo, ker ni plačal davkov.

Krvnik zato zahteva, da mu poljska vlada dovoli stalno plačo ter pri tem omenja, da je najslabše plačan krvnik na svetu.

NEMIRI V KOLINU

Kolin, ob Renu, Nemčija, 26. septembra. — Med komunističnimi demonstracijami je bila mestna policija izpostavljena kamenjem, steklenicam in cvetličnim loncem. Komunisti so imeli enega mrtvega in enega ranjenega, med policisti pa sta bila dva ranjena in eden nazist. Arretiranih je bilo dvajset oseb.

GANDHI JE OPUSTIL POST

Angleški kabinet je sprejel indijski sporazum. Post bo zopet obnovil, ako ne bodo Indijci držali pogodbe.

Poona, Indija, 26. septembra. Vsed sporočila, da je angleška vlada potrdila, kompromis glede pravice "nedotakljivih", je prenehal Gandhi s postom "do smrti". Šest dni in pet ur ni zavžil nobene hrane.

Priprave za konec Gandhijeve stradalne stavke so se pričele, ko je prišlo iz Londona poročilo, da je angleška vlada odobrila kompromis med "nedotakljivimi" in "višjimi" Indijci, kar se tiče volilne pravice.

Gandhijev sin Davidas je naznanil, da bo njegov oče, o katerem je pet zdravnikov izjavilo, da njegova življenjska sila stalno poma, zopet pričel uživati hrano.

Kaj bo njegova prva hrana, še ni bilo oznanjeno, toda njegovi zdravniki so odločili, da mora najprej vzeti nekaj pomarančnega soka, nato pa kozje mleko, razredčeno z vodo.

Angleški kabinet je razpravljal o indijski volilni pravici skoro do polnoči in je konečno odobril kompromis, ki sta ga sklenili obe indijski stranki in katerega je Gandhi potrdil.

Gandhi je zadnjo noč preživel zelo slabo. Spal je zelo malo in zdravniki, ki so ga zjutraj preiskali so izjavili, da je njegova življenjska sila najslabša od časa, ko je pričel s stradalno stavko.

Gandhija sta preiskala dva privatna zdravnika in trije jetniški zdravniki. Zadnji dan je bil zanj dan molčanja in tudi ni ves dan predele. Dan poprej je predele, toda niti s se mu vedno trgale in njegovi prijatelji so mu morali pri tem pomagati.

Predsednik indijskega narodnega kongresa Raja Gopa Chariar je odredil ta teden kot Gandhijev teden, ki bo posvečen namenu, da se odstrani razlika med odličnejšimi Indijci in "nedotakljivimi".

Gandhi je obljubil, da bo prenehal s stradanjem, ako angleška vlada odobri kompromis med strankama, da pa bo zopet pričel s stradanjem, ako nasprotna indijska stranka prihodnje mesec ne bo držala določb kompromisa med obema strankama.

Narodite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VAS. LJEBEDEV-KUMAC:

PASJA ZGODBA

(Iz sovjetskega življenja)

Blinov je odhajal v službo in iskal star časopis, da bi zavljal vanj svoj zajtrk.

— Le glej, da mi ne boš vzel večernih listov! Sinoči nisem utegnila pregledati vseh oglasov. Morebiti bo notri le kaj o najini... najini ubogi Ladyci...

Blinova žena je zopet pristisnila na zabrekle, rdeče veke od solz slan in moker robček, in živčni krč ji je spail usta.

Blinov je urno in jezo razmetaval časopisne pole. Teden in pol, odkar se je bil izgubil psiček, je gledal doma same solze in obup. Ostal je napol-lacen, slabo spal in naposled prišel sovražiti vse skupaj: ženo, izgubljenega psa in lastno, po tej izgubi res pasje življenje.

— Nikar se ne boj! — je mrko odvrnil ženi. — Ne bom ti odnesel večernih listov. Ves dan boš lahko nemoteno študirala oglase. A zopet ti moram ponoviti, Tatjana, da bi res morala pozabiti na to zgodbo in bi te naposled srečala pamet. Saj imamo vendar slabo letino. Ob Volgi ljudje umirajo od gladi, ali razumeš — ljudje...

— Dnevnik ti tudi veliko pišejo o za-nemarnosti deči... Kaj bo z njo pozimi? Sploh nam podaja življenje vse več resnih vprašanj! A ti samo noriš za tvojo Lady, ter... si mi izpremenila življenje v pravi pekli! Naveličal sem se, ti pravim! Ali si me čula: dovolj je tega, do-volj! Če se bo pes našel — dobro, če pa se ne bo — naj se gre solit!

— Oh, Nikolaj, ti pa res nimas nobenega usmiljenja, no — be — ga, ti pravim. Vi moški ste vsi enaki. Namesto, da bi me tolažil, mi pomagali, me samo zasmehuješ. Prav res, samo posmehuješ!

— A... tristo zelenih! Saj vendar nisi izgubila otroka!

— Kaj se to pravi? Ča pa sem Lady imela prav tako rada kakor otroka... ali še bolj. Kaj ti veš!

— No, dobro, dobro... Saj se nečem s teboj prepirati... Kateri dan pa imam danes? Kaj? Soboto! No, bom potem vzel "Izvestija" od torka! Ali je prav?

Urno je prišel zavijati v časopis nerodne, debele, v naglici odrezane kose kruha. Zdaj je moral vse sam narediti. Njegove oči so kakor vedno v teku teh desetih dni po navadi preletele oglase pod napisom "Najdbe", in roka mu je nenadno zadrla. Spustil se je v stol, globoko zajel zrak in razbur-jeno zasopel samo eno besedo:

— Tata-tanječka!

Žena je takoj zasluhila nekaj pomembnega, namah nehala plakati, divje vzkliknila in planila k mo-žu. Oba skupaj sta prečitala:

"Priplela se je bela psica, pritlikav špic, Družninska ulica 21, stan 17. Tel. 3-54-32. Če se ne bo oglašil lastnik v teku treh dni, jo bom smatral za svojo last."

Žena je prva razumela, kaj to pomeni.

— Danes imamo soboto. Ta list je od torka — torej... To pomeni, da je tri dni že poteklo! Torej, sredo, četrtek, petek... Danes bo že peti dan! Zakaj pa nisi poprej videl tega oglasa! Saj vendar veš, čitaš tega oglasa! "Izvestija", Saj veš, da jaz ne čitam teh dolgočasnih službenih dnevnikov! Zakaj niso pravočasno videli oglasa! Zakaj, te vprašam!!

Blinov je hotel odpreti usta, da bi karkoli odgovoril, a Tanječka mu je že strgala dnevnik iz rok, urno planila k mizi, pograbila klobuk, potem zopet skočila k mo-žu in z jokom zacepetala z nogami:

— No, kaj misliš? Ali boš na pre-j sedel? Saj bo vendar treba nekaj ukreniti! Ti pa sediš kakor lipov bog No, ali te ni sram tako e-de-ti? Ali res nisi noben mož! Ali sploh ne boš vstal s tega stola?

Blinov je poslušno vstal.

— Ogrni takoj površnik in po-hiti do najbližjega telefonskega avtomata! Zahtevaj to številko in povej, da je pes moja last ter ga ga bom na vsak način zahtevala nazaj. Povej, da sem bila bolna, ali pa, da sva bila na večernem iz-letu... Povej celo, da ne čitava "Izvestija" ali magari, da sem ne-pismena... Kratkotako povej jim vse, kar boš hotel! Ali slišiš? Če pa ti bodo delali težkoče — pre-straji jih s sodiščem, miličnikom, javnimi neprilikami... Povej jim naravnost: če mi ne boste moje Lady dali nazaj, vam bo moja že-na razpraskala ves obraz. No, ali se še vedno nisi obelkel? Kratkotako malo ne zmeni se za nobeno beda-rijo, ki jo nama bodo hotel natve-ziti, temveč pojdi takoj tja pa mi pripelji mojo Lady! Ali slišiš?

— Ampak, Tanječka, saj res ne bom utegnil... Saj moram vendar v pisarno...

— Ah, tako! Torej pomeni zate pisarna vse več kakor tvoja žena? Mar ni res? No, hvala lepa!

Pet minut pozneje je že stal u-pehani Blinov v kletki javne go-vorilnice in z zasoplim glasom kli-cal številko 3-54-32. Iz slušala je kmalu zadonel nosljajoč visok žen-ski glas:

— Poslušam. Kdo je?

— Prosim lepo... Če se ne motim, ste vi objavili oglas o neki beli psici, pritlikavem špicu?

— Sem. Toda tri dni je že minilo in...

— Oprostite, državljanka. Saj ve- vem, da imate prav. Zamudil sem predpisani rok. A to so povzročile nepremagljive zapreke. Imel sem namreč težnje vzroke, in razumeli boste...

— Prav nič ne maram razume-ti! Tri dni je že minilo, in, kakor določa postava, je zdaj pes moja last.

— Ampak državljanka, saj ste vendar tudi vi žena. Upoštevali boste, da imam bolno ženo, ki ne more živeti brez tega psa...

— Pa ji drugega kupite...

— Ah, tako! No, veste kaj, go-spa, v tem primeru se bova druga- gace pomenila! Videl bom, kako se boste zagovarjali pred sodni- kom! Prav zares! Le počakajte! Tožil vas bom!

— No, bom pa počakala. Prava reč! Saj pravim, da je postava na moji strani! Ne boste me ustraši-li!

— Po-stava? No, veste, nobena postava ne bo ščitila tatov! Boste že videli! To je navadna tatvina! Zapri! Vas bodo!

— Nesramnež! Le poskusite to povedati mojemu možu!

— Že prav! Takoj bom govo-il z njim. Upam, da bo on kot mo- šk! provinejši od vas!

— Ha-ha! Prosim! Le pridite, takoj, če hočete. Moj soprog je ka- kor nalašč doma. Naučil vas bo spoštovanja do postave in obzir- nosti do žene. Vidi se, da ni na vas vplivala vaša — ha-ha! — bol- na sporoga v tem oziru. Torej na svidenje, državljani nesramnež!

Obeseno slušalo je rezko zaro- ljalo. Besen in poten je planil Bli- nov s podplutimi očmi iz govoril- nice. Jeza ga je podila naprej. Ni videl in ni slišal ničesar, dokler ni obstal v pričakovanju tramvaj- skega voza na križišču. Šele tu ga je čakalo malo iztreženje. Zamislil se je, in neblaga slutnja mu je stisnila srce.

— Kdo ve, kako me bo sprejel ta-le gospod soprog? Nemara bo še res prišlo do pravedanja... Kaj briga vse to Tatjano, če hoče na- ravnost z glavo skozi zid... No, le- pa stvar se je skuhala. Gromska strela, kaj mi je bilo treba tega neumnega psa!

Ko je obstal tramvaj na oglu Družninske ulice, je bil Blinov ves potlačen. Samo misel na pri- čakujočo ženo ga je kakor ostroga gnala naprej. Kmalu je našel hi- šo šte. 21. in stekel v tretje nad- stropje. A ko je prečital označbo "Stanovanje šte. 17", je zopet v zadregi obstal na pragu.

Šele takrat, ko se je oglašil on- stran vrst pes, je odločno pritri- nila njegova roka gumb električ- nega zvonca.

Ko je odprla visoka, obilna go- spa vrata, je Blinov nagonsko ob- ūtil, da je govoril z njo po tele- fonu. A v istem trenutku je ne- nadno planila iz globoke hodnika ven vzradoščena Lady, pričela gla- sno lajati, skakati na gospodarja in mu lizati roke. Blinov je bil ga- njen po pasji zvestobi in postal ne- izprosno odločen. Počepnil je na tla, pričel božati psička, ga po- praskal za ušesom in se zmago- valno nasmehnil gospe, ki je v- besnem molku opazovala ganljivi prizor.

Kmalu so zadoneli na hodniku težki moški koraki. Blinov je bo- jevito dvignil glavo in — obstel- mel: njegov ravatelj Kjumkin je korakal nasproti njemu z začudeno odprtimi očmi in rahlim, nepol- prezirljivim nasmehom:

"O, pozdravljeni, tovariš Blinov! Glej ga no, kdo bi to mislil! Torej ste vi oni gospod, ki je tako... tako hudo preplašil mojo ženo! — Govorili ste celo o sodišču, tatvini in tako dalje... he-he! Kdo bi mi- silil, pravim. Vsak dan sem vas videl v uradu in vedno sem bil prepričan, da ste zgleden, skromen nastavljenec... A tiha voda res bregove podira. Kdo bi si mislil, da ste tak petelin, he-he! Dovolite, da vas vprašam, dragi moj, iz ka- derega razloga niste zdaj, ob te- jari v pisarni, kjer morate biti? — Mar imate danes počitnice, ali ka- ko se že to imenuje? Pasje po- čitnice, he-he!

Blinov se je vzravnil in se mol- če bedasto, brezupno nasmehnil.

— Torej vi ste prišli po psička? — Je nadaljeval Kjumkin — Za- htevat ga kljub temu, da je po- tekel v zakonu predvideni rok? — Ali pa se nemara ne zmenite za postavo, kaj? Ali pa ste celo ne- pismeni? He-he!

Nenadno je opustil smehljanje in ostro, raskučeno pogledal Bli- nova v obraz.

— Ali se niste zmotili? — mu

je tehtno in jezo dejal. — Ali ste res prepričani, da je to nedvomno vaš pes? Ali boste v stanju po po- trebi predložiti nedvomne dokaze, na primer, psičkov rodovnik, dip- lomo in slinco? Nujno vam pripo- ročam, dragi moj mladenič, da se ne prenaaglite. Ali je to v resnici vaš pes? Ali se niste zmotili?

Blinov je občutil noznošno bole- lečino v notranjosti. Nekaj se mu je sunkoma trgalo v srcu. Zapičil je zobe v ustnico, zamežikal in ne- nadno obupno stresel z glavo:

— Oprostite, Sergej Fedorovič! Menda sem se res zmotil... Vsi ti psički so enaki... Tudi ta je moje- mu... jako sličen, a... vendar... ni moj...

Rjumkinov obraz je takoj zača- rel od smehljaja. Prijazno je po- trepljal Blinova po plečih.

— No, vidite, saj sem pravil! A vi ste se po nepotrebnem razvneli. Joj, to mladost! Zakaj je mladina tako ognjena!

Trenutek pozneje je že stal Bli- nov zopet zunaj na stopnicah, v onemogli jezi stiskal pesti in za- tiskal oči, kot da bi občutil boleči- no. Razločno je slišal, kako žalostno in začuden je evlila onstran vrat zapuščen in po njem zatajena Lady.

— O, moj Bog! Kakšen podlež sem! Kako zoprn pritlikavec sem! Kaj, kaj naj zdaj rečem doma!

STAVKA ZARADI PLAČE

Lowell, Mass., 26. septembra. Tri sto uslužbencev Beaver Brook Mills je pričelo stavko zaradi spo- ra glede plače.

POZDRAVI IZ NEW YORKA

S parnika "Paris" se enkrat po- zdrujavljamo s svojimi prijatelji v Johnstons City, Ill. in drugod. Vsem kličem: Na veselo svidenje! — Tvrdisi Leo Zakrajšek pa se zahvaljujem za dobro postrežbo. Jennie Hrasar.

Pred odhodom v stari kraj na pa- rniku Aquitania najlepše pozdravljamo svoje sorodnike, prijatelje in znance v San Francisco. Najlepša hvala vsem, ki so naju obiskali pred odhodom in ki so naju spremlili na postajo. Po- zdruvani in na svidenje. — Ob tel- jilki tudi izrekava zahvalo in pri- znanje tudi izrekava zahvalo in pri- znanje tudi izrekava zahvalo v New Yorku za tako točno postrežbo. Pri- ročava jo vsem rojakom v Ameriki. Math. in Marija Golobich.

Ko la vedno zapuščam Ameriko na motorni ladiji Saturnia se tem potem še enkrat poslavljam od svoje ljube- ri. Broderich in njene družine v Omaha Neb., kakor tudi od svojih prijateljev. Bodite srečni! — Vsem rojakom ki so namenjeni v stari kraj priporočam rojaka Leo Zakrajška v New Yorku, ker sem bil od njega jako dobro postrežen. — Frank Kramar. (Adv.)

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na mo- čnem papirju s platnenimi pregl- bi 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:

Dravska Banovina	30
Slovenske Gorice, dravske stu- sko polje	30
Ljubljanske in mariborske oblasti	34
Pohorje, Kozjak	36
Celjska kotlina, Spodnje sloven- sko posavje	34
Prekmurje in Medumurje	34

Canada	40
Združenih držav, veliki	44
Mali	15
Nova Evropa	50

Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washing- ton, Wyoming, vsaki po 25
Illinois, Pennsylvania, Minneso- ta, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40

Naročilom je priložen denar, bo- dist v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročate knjig, katerih ni u ceniku.

Knjige pošiljamo poštne prosto

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street New York

Iz Slovenije.

400-letnica oblege Maribora.

V teh dneh pred 400 leti je ju- naška četa Mariborčanov pod vodstvom mestnega sodnika Kri- štofa Wildenrainerja kljubovala napadam armade turškega sulta- na Sulejmana II. Leta 1532 je bil Maribor še majhen, a vendar ze- lo pomemben za trgovino in do- bro utrjena trdnjava. Od mogoče- nega obzidja se še danes vidijo o- stanki in tudi dva obzidna stra- žarska stolpa sao še dobro ohran- jena. Okrog obzidja so bili jarki, mestne utrbe sta dopolnje- vali še dve utrdbi izven obzidja, in sicer grad Gornji Maribor in Tabor v sedanjem magdalenskem predmestju. Grad Gornji Maribor je bil na Piramidi, kjer stoji se- danj kapelica. Grad na piramidi je že leta 1528, porušila strela in so zas- ilno popravili le del gradu, da je služil kot opazovalni stop. Grad na Piramidi in grad v me- stu sta bila baje združena s tes- nim podzemeljskim hodnikom.

Pomladi 1532 so meščani in o- koljani na povleje cesarja Ferdi- nanda I. pod vodstvom mestnega sodnika Wildenrainerja ojačili mestno obzidje ter se dobro pre- skrbili s strelivo. To je bilo iz- vršeno baš ob pravem času, kaj- to že aprila se je začel pohod o- gromne Sulejmanove vojske pro- ti Dunaju. Turško prodiranje je precej časa zadrževala trdnjava Kisek ob štarsko-ogrski meji. V Podunavju je tudi cesar zbral močno vojsko. 4. septembra pa so Turki vendarle prekorčili slabo zavarovano mejo ter se 11. sep- tembra pojavili pod Gradcem. Od glavne armade so se na Lipniškem polju odcepili številni oddelki in je eden od njih 13. septembra na- padel Maribor. Ker so prebi- vanci Vuzenice in Slovenjgradca pravočasno preprečili Turkom prehod preko Drave, so se na- padalci spet delili in je en oddelek vdril v Labodsko dolino, drugi pa je preko Svočine in Sv. Lenarta med strašnimi pustošenjem drl proti Mariboru.

Prve turške čete so se pred me- stom pojavile že 14. septembra. Opustošile so vso okolico, zlasti Ptujsko polje, v par dneh pa se je zbrala okrog mesta Sulejma- nova armada, ki je štela okrog 100,000 mož. Turki so od okolje- nih meščanov zahtevali prehod skozi mesto in visok vojni davek. Mestni sodnik Wildenrainer je ta poziv odklonil, četudi so ga mno- gi preplašeni meščani prosili, naj ugodni sultanovi želji. Turki so trikrat naskočili utrdbi, branilec pa so vse napade srečno odbili. Sultan Sulejman s svojo izpra- no vojsko ni hotel čakati na na- stop slabega jesenskega vremena, ustavil je naskakovanje trdovrat- nega mariborskega obzidja in Turki so si začeli sami graditi most med Viltušem na levem in Limbušem na desnem bregu Dra- ve. Tako je zapisano v starih ar- hivih. Ker pa leži Viltuš blizu 3 km bolj vzhodno kakor Limbuš, so si Turki zgradili svoj most najbrž tam, kjer je dandanes bre- sterniški most. Les za most so na- šli Turki v Kamnici in okolici, kjer so podrli dva mlina in upo- rabili tudi deske, ki so jih našli na dveh ladjah. 18. septembra so prekorčili Dravo čete bosanske- ga, smederevskega in mostarskega pashe, naslednjega dne čete velike- ga vezirja Ibrahima, nazadnje 20. septembra zjutraj pa glavna armada s sultanom na čelu. 21. septembra zjutraj so bili vsi Tur- ki na desnem bregu. Za seboj so podrli most in se začeli pomikati proti vzhodu, kjer so se združili s četami, kiso prekorčile Dravo pri Vurbergu. Večji del vojske je opustošil vse ozemlje od Drave do Konjice. Dobre in Podčetrtka, posamezne čete pa so prišle v Sa- vinsko dolino in oplenile vse do Šoštanja. Oddelek Turkov, ki je krenil proti Koroski, pa so doma- čini pregnali blizu Sv. Lovrenca na Pohorju.

Po tem turškem navalu je na- stala strašna revščina po opusto- šeni okolici in tudi v samem Ma- riboru, kjer je bilo razdejanih mnogo hiš. Da je morala biti re- vščina največja, se da sklepati že iz tega, ker je cesar Ferdinand I. odpustil mariborskim meščanom za naslednje leto vse davke. Me- sto si je seveda prej opomoglo ka- kor pa okolica. Še leta 1543 je bila

v Slovenski Bistrici polovica hiš praznih, Vuzenica pa je bila sko- raj popolnoma zapuščena.

Znamenita odkritja arheologa dr. Schmid.

V začetku septembra je naš ro- jak univerzitetni profesor dr. Walter Schmid končal svoja ar- heološka opazovanja in izkopava- nja v dravski banovini. Nazadnje se je mudil v Beli Krajini in si- cer na hribu Kučarju, ki se pri Podzemlju dviga iz ravnine in sa- motno gospoduje nad poljem.

Tu je bilo v hallstattski dobi (1000 do 400 pred Kr.) važno gradišče, katerega obrambni nasi- pi se še zdaj poznajo. Bilo je tu politično in industrijsko središče, kar potrjuje številne gomile na severni strani hriba, ki so pose- jane po tako zvanem brezju med vasio Gromom in reko Lahinjo. Nekatere teh so velikih dimenzij in visoke kakor hiše. Tu so bili družinski grobovi ali pa tudi gro- bovi velikašev, kar pričajo lepo izdelani meči in ogrlice iz jantar- ja z rdečimi zrnji, ki so bili tam izkopani. Prava dolina smrti je tam na severni strani skoro navpičnega Kučarja.

Profesor dr. Schmid je bil na Kučarju štiri dni. Odkril je dve topilnici in osnove rudarske hiše. Na istem mestu so bili izkopani kosi tedanje keramike in železna matica na dnu primitivne topilni- ce. Vse kaže, da je tu ob pregibu Kolpe cvetela v starejši hallstatt- ski dobi (okrog 1000 do 700 pred Kr.) železarska industrija, kjer je baron Friedau sezidal in opremil

TRAGIČEN SAMOMOR ČLOVEKOLJUBNEGA ZDRAVNIKA

V Berlinu in širini Nemčije je izzval ogromno senzacijo nenava- den konec praktičnega zdravnika dr. Heinricha Dehmila, sina znanega nemškega pesnika. Dr. Dehmil se je zastrupil z veronalom. Ker ga ni bilo vse dan na izpregled in je vrhu tega v njegovem stanovanju gorela luč ter ni na ponovno tr- kanje nihče odprl vrat, so vdrli v stanovanje. Našli so ga mrtvega. Vsaka pomoč je bila izključena.

Način smrti in okoliščine, ki so doktor Dehmila dale povod za tak- šen konec, je tako nevsakdanji, da je ta smrt odjeknila povsod z ve- liko žalostjo. Pokojnik je bil zdravnik in več nego to. Bil je i- dealen mož, ki je skušal z vsemi svojimi gnutnimi in duhovnimi sredstvi pomagati trpečemu člove- štvu. Ustanovil je celo vrsto obče- koristnih naprav, ki so služile brez- plačnemu posvetovanju oseb, ki so zasle v krizo zaradi pogoivnih raz- mer. Njegova pobuda je bila v tem pogledu tako dalekosežna, da so se njegovega zgleda oprijela nemi- ške občine tudi uradno. Sam je do- zadnjega vodil takšno posvetoval- nico, ki je imela namen odvrčati samomorilce od tragičnega sklepa.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

topilnico rude, livarno železa ter tovarno za municijo. V gradsko topilnico so prenesli s Kučarja svoj čas 60,000 kg prazgodovinske žindre in jo ponovno vrgli v plavž, ker so prazgodovinske be- lokrajinske topilnice imele pre- slab ogenj, da bi izločile vso kovi- no iz rude.

Belokrajinsko brezje (stelniki), ki se razprostira od Vinice do Metlike, je še danes polno rdeč- kaste železne rude in prav lahko bi se mogla tam oživiti nekdanja železarska industrija, zlasti za- radi tega, ker je v Kanizariji pri Črnomlju izvrsten premogovnik. Škoda, da je Alpska montanska družba svoj čas porušila topilni- ce in livarne v Gradcu iz gole konkurenčne zavisti.

da si končajo življenje. Dr. Deh- mel je obupanecem prigovarjal z vso umetnostjo plemenitega do- brotstva in je marsikoga rešil pre- tečega pogina. Toda v zadnjem času so se pri njem oglašali samo ljudje, ki so namenili izvršiti sa- momor iz gnutnih nagibov. Tem dr. Dehmil ni mogel pomagati, ker je bil sam na robu gospodarskega propada. Kljub temu pa jih je podpiral s tolažilno besedo, in je storil zanje tudi drugo, kar je bilo v njegovi moči.

Poslabšane gospodarske razme- re, zaradi katerih trpe danes in- telktualci povsod, so naposled tudi dr. Dehmila navdale z obupom. — Njegovo podjetje je bilo osnovano na podlagi, ki mu ni mogla dona- šati nobenih gnutnih koristi. A tudi to je skušal dr. Dehmil od- straniti s tem, da je prošil za služ- bo zdravnika pri neki bolniški blagajni. Usoda je hotela, da mu je niso naklonili in tako je morala njegova posvetovalnica likvidirati. Po tem tragičnem zlomu življenj- ske ideje pa ni našel dr. Dehmil nobenega drugega izhoda, kakor prostovoljno smrt.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

14

(Nadaljevanje.)

— Ali ne opravlja svoje dolžnosti?
— O, da.
— Ali te ne uboga?
— Me.
— Torej, kaj ti na njej ne ugaja?
— Ne vem. Ali slišiš, že zopet se smeje. Petru moraš prepovedati, da ne bo dolgo ostajal v kuhinji. Če se ž njim spusti —
— Ali od tega nimaš nobene škode, ti mora biti vseeno. Za čednosti svojih deklet pač nisi odgovorna. — Stotnik skomigne z ramo. — Pusti jo!
— Dobro, toda imajo vedno svoje zabave, — toži mlada gospa.
— In posebno tako lepa.

Lepa — o tem se je prepričala tudi Berta, ko se je danes popoldne ogledala v zrcalo. Eno uro se je zaprla v svojo sobo pred nadlegovanjem otrok, ki so bili navajeni ž njo se igrati in šaliti.

Pripravljala se je na zabavo. To je bil prvi dan, da je bila prista in je hotela iti po Zagrebu.

V njeni sobi, ki je bila tako majhna, da se je komaj suh človek splazil med posteljo in steno, je dišalo po duhtečem milu. Trgovce nasproti ulice ga ji je dal zastoj, ko je zjutraj nakupila več stvari za gospodo.

Od glave do nog se je umila z milom, da je kar duhtelo od nje. Pred ogledalom stoji v korzetu in spodnjem krilu in si napravlja laše. V mehki, srebrni svetlobi so ji padali na tilnik.

Zobe si zapiči v spodnjo ustnico in dolgo ter zamišljeno opazuje svojo svežo lepoto. Škoda bi je bilo, ako bi v tem omejenem stotnikovem gospodinjstvu zvenela. Ta služba ni bila za njo! Dalje je morala, dalje! Vsemogočni, častihlepi načrti so ji rojili po glavi! Vse je pripravljena storiti, tudi potuhiti se, ako je treba in to je bilo treba, ako hoče priti naprej. In, ali se ni naučila v Režekovi kleti, kako govorjenje imajo ljudje radi?

Z odločnim pogledom v svojih očeh pokima svoji podobi v zrcalu — njen sklep je bil, da v kratkem času odpove svojo službo. Berz skrbi in misli na to in z nekim tajnim veseljem.

Obleka ji več ne ugaja. Bila je še vedno njena črna obleka z roza bluzo — toda za novo obleko še ni imela denarja. Osem dinarjev je morala plačati za klobuk s peresom, ko je dobila svojo prvomesečno plačo. V majhni trgovini za že nošeno obleko ga je kupila, toda bil je še vedno kot nov, na strani zavihan navzgor z dolgim novejim peresom.

Smeje ga drži z obema rokama nad glavo in klobuk je nad vse lepo pristojal njenemu lepemu obrazu. Njene nosnice se tresejo in napenjajo v pritajenem poželenju. Misli v daljavo — že sliši godbo. Ne da bi se zavedala, mrmra pred seboj napev valčka. In kako so se ji ljudje nasmehovali — in sama se jim je smejala — tu — nekdo trka na vrata.

Jezno pograbi svojo nočno obleko. Naj sami odpro, kajti danes je bil njen dan, njena nedelja! Glas malega Kurta se oglasi zunaj:

— O, Berta je še tukaj!
Nato zopet nekdo potrka.

— Berta, odpri; Mina je tukaj!
Berta odpre.

— Ti — —?! — pravi zategnjeno.
Mina jo krepko objame.

— O, saj mi boš še klobuk vrgla z glave! — Berta se ji odmaka in se z obema rokama prime za glavo. Previdno položi klobuk na posteljo. — No, kako ti naj gre?

Mina se smeje nekoliko sramežljivo.
— Dobro, jako dobro! In tebi?

— Saj vidiš!
— Od kod pa imaš tako lep klobuk?

— Kupila sem ga. Lep, kaj ne?

— Zelo lep, — pravi začuden Mia in sklence roke.
— Sedi, — pravi Berta že malo bolj prijazno.

Mina sede na rob postelje ter si s koncem dežnika drgne čevlje. Ali bi smela prijateljici kaj zaupati? Ni vedela, kako bi začela.

— Ti, — ji po dolgem premišljevanju reče tiho, — imam ljubčka.

Berta je bila preveč zaposlena sama s seboj in najbrže ni niti slišala.

— Je jako dober in zelo lep, in — preneha in se ponosno smeje.

— Tako? — pravi Berta brezbrizno. — Veš, moram hiteti, drugi že čakajo na mene.

— Kam pa greš?

— Dogovorila sem se s petimi drugimi dekleti — ne vem.

Ni ji rekla, naj gre ž njo! Minino sree se skrči. Pogladi obleko in vstane.

— Počakaj, grem s teboj doli do vrat, — pravi Berta.

Lahkonogo skače Berta poleg Mine po stopnicah navzdol. Pri vratih ji stisne roko.

— Z Bogom Mina, dobro se imej! Naenkrat pa ji pride na misel in sledeč dobrohotnemu nagnjenju steče za Mino in jo potegne za krilo. — Mina, tudi ti pojdi z menoj.

— Ne, ne!

— Ali si huda name?

— Ne, ne, jaz —

Mina ne skloni stavka, zardi do ušes in z žarečimi očmi gleda za kožijo, ki se je navzile zasedenim prostorom, lahko in elegantno peljala mimo. Kočijaža za trenutek dvigne bič v pozdrav.

Berta se smeje.

— Ali tudi tega poznaš?

— Koga — koga misliš? — jecja Mina v zadregi.

— No, kočijaža z belim cilindrom. Malnerja, moža perice!

— Mož perice —?

— Kaj ne, kako se zna smejati? Zelo zabaven je. In vedno vesel. Pri njem se človek nasmeje. Kadar je doma, stoji v trgovini in se zabava z dekleti. Njegova žena posebno z likanjem mnogo zasluži. O, izpusti me!

Krčevito je stiskala Mina roko vesele Berte.

— O, oženjen, praviš — ta —?

Berta se glasno zasmee.

— Ali misliš, da bi bil moral čakati na tebe?

— O, ne, — več Mina ni mogla odgovoriti, hladno se poslovi.

Solnčna svetloba je ležala na širokem obcestnem hodniku in na cestnem asfaltu, da je slepilo oči. Gorele so kot ogenj. V senci hiš se splazi proti domu. Pivnica ji zija nasproti kot grob. Tiho gre v svojo sobo in odloži klobuk. Iz črepinj ogledala ji gleda nasproti bled in žalosten obraz. Stisne pest.

— Tak falot, — pravi jezno, nato pa se vrže na posteljo in bridko joka v blazine. In v jokanju zaspi.

Ko se zbudi, se je že mračilo.

Naenkrat jo obide brezmejna osamljenost — ali res ni bilo nikogar, ki bi se kaj brigal za njo? Ali je bila zares popolnoma sama

"Narava v Surovosti
je redkokdaj MILA"

POKOJ PRI
FORT DEARBORN

"Narava v Surovosti" — kot jo je naslikal umetnik N. C. Wyeth, naveden od brezsrčnega izdajstva zlobnih Miami Indiancev, ki so poklali naseljenje z nečloveškim diržajem . . . 15. avgusta 1912.

Tega ni v Luckies
... najmilejši cigareti
kar ste jih kdaj kadili

Mi kupujemo najboljši in najfinerji tobak na celem svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti

"Ako moč napre boljše knjige, ako ima boljše pridlo ali če napre boljše minico kakor njegova sosed, bo svet napre boljše pot do njegovih vrat, četudi zgradi svojo hišo v goru." RALPH WALDO EMERSON

Ali ne pojasni to, zakaj je širni svet sprejel in odobril Lucky Strike?

Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tabaku po primernem staranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami—"It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted"
Ta zavojček millh Luckies

—in surov tobak
nima mesta v cigaretah

v velikem, divje tujem mestu? Z boleščjo v svojem srcu misli na Berto. Sedela je na kakem gostilniškem vrtu, mogoče tudi plesala. njo pa je pustila samo čepeti v temni luknji! Oči bi mogla izjokati iz glave. Kaj naj stori? Ali naj bi pisala domov? Oh, ne! Ali se ji godi tako dobro, da bi doma mogli odpreti usta in nos?

S težavo otira solze ter vstane trudna in žalostna. Zakaj vendar Greta ne pride k njej? Se celo Eli bi sedaj imela rada pri sebi. Zopet si pokrije klobuk in gre počasi v trgovino za zelenjavo: korak postavlja pred korak, skoro proti svoji volji in vendar jo je z vso silo vlekel. Samote ni mogla več prenesti.

Tedaj pa stoji pred modro pobarvanimi vrati; bila so zaklenjena. Z žalostnimi očmi gleda po ulici gori in doli, bilo je mračno in mehek truden zrak. Posamezni mladi pari so hodili veseli po ulici — prihajali so iz zoologičnega vrta, s polja ali od koderkoli. Neko dekle je s smehljajočim obrazom neslo šop zlato-rmenih jesenskih listov in vejo rdečih jagod. Ah —!

Trka zopet in zopet, ne samo s prstom, temveč s celo pestjo. Zastonj! Gre na dvorišče; mogoče bodo Režekovi slišali zadelj nje-no trkanje. Nekdo je moral biti doma, vedno je bil saj eden v hiši, la je kateri zakasneli dekli dal za večerjo steklenico piva ali kaj drugega.

(Dalje prihodnjč.)

GOSPODARSKE SKRBI V STAREM VEKU

Žal da danes ni mogoče posnemati sistema, ki je veljal v Atenah pred več nego 2000 leti za reševanje raznih davčnih in proračunskih vprašanj.

Svobodni atenski občan ni bil namreč državi dolžan plačati niti pore direktnih davkov razen v pojnem času, nesvobodni in inostranci pa so se oddolževali državi z majhno davščino. Seveda pa je bila atenska država v pogledu izdatkov čisto drugače urejena nego so današnje.

Upravitelji države so svoje po-le z majhnimi izjemami opravljali zastoj, vojska se je vzdrževala sama in to ne morda s plenitvami, temveč je moral vsak vojak, ki si je štel tedaj službo v obrambo domovine za izredno čast, sam skrbeti za svoje orožje in hrano. Poznejši najemniške vojske so plačevali bogati meščani, istotako vojno brodoge za kar so običajno imeli poveljniško mesto na kakšni ladji.

Vse bi se po tem sistemu lepo razvijalo, da se ni sčasoma raznesla razvada dnevnice. Tako je država z dnevnici morala vzdrževati — 5000 porotnikov in vsi meščani, ki so se shajali vsakih 14 dni na ljudskih zborovanjih, so imeli pravico do diet. Tudi obisk gledališč je bil brezplačen.

Atene so imele sicer velike dohodke iz svojih rudnikov, carin, davkov itd., a takšna napačna gospodarska politika jih je morala sčasoma uničiti. Ko je Rim zavladal nad Grčijo, so bile nekoč sijajne in bogate Atene tudi v resnici že beraške.

Rim je bil v toliko ugodnejši poziciji, ker si je z zmagovitimi vojnami nakopičil toliko bogastva, da ni bil navezan na dajanje svojih državljanov. Toda te vojne so obenem uničile kmeta in čim bolj se je razvijala veleposet, tem bolj je naraščalo število proletariata brez vsake lastnine, katerega so podku-

povali v svoje svrhe visoki državni nameščenci, ki so v ostalem svojo funkcijo izvrševali brez plačila. Ti so kar tekmovali med seboj, da bi si pridobili mazo z razkošnim igranjem in z razdeljevanjem živil. Kdor je hotel napraviti karijero, je moral biti tedaj neizmerno bogat ali pa neizmerno zadolžen. Ta sistem pa je moral državo sčasoma spraviti na boben. Ker so bili državni funkcionarji brez plače in so morali svoja imetja razdajati masam, so se skušali pozneje odškoditi na drug način. Rimski deželni namestniki so v provincah prečesto iziskovali in izmogavali domačine. Ta sistem za financiranje državnih funkcij pa je moral voditi v korupcijo in s tem v propast.

Antične države gotovo niso propadle samo zaradi napačnega gospodarjenja z dohodki in izdatki, a v veliki meri tudi zaradi tega. — "Lep" primer za to je n. pr. ptolemajski Egipt. Umetnost pobiranja davkov se je tu tako razvila, da so vse današnje države za sedaj še prava nevedna deteta proti tej državi, dasi jo skušajo dobro posnemati. Tako je Egipt v ptolemajski dobi postal 200 različnih davkov, med njimi 10-odstotni prometni davek, davek na kopeli in na golobnjake. Ker je končno skoraj ves Egipt pobiral davke, je ostalo le malo tistih, ki so jih morali plačevati: država se je s svojimi davki takorekoč sama požrla. To pot gredo, kakor vsi vemo, tudi moderne države.

VSE LINJE IN PARNIKE
zastopa
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service, Inc.
1359 Second Ave., New York, N. Y.
Pišite po naš brezplačni vojni red za vse najboljše parnike.

SHIPPING
NEWS

28. septembra:
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg
29. septembra:
Gen. v Stenben v Bremen
New York v Cherbourg in v Hamburg
30. septembra:
Homerie v Cherbourg
Minnstonska v Havre
1. oktobra:
De France v Havre
De Grasse v Havre
Roma v Genoa
Bremen v Bremen
Milwaukee v Hamburg in Cherbourg
Vendram v Boulogne sur Mer
4. oktobra:
Champlain v Havre
5. oktobra:
Europa v Cherbourg
Manhattan v Havre
6. oktobra:
Dresden v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
7. oktobra:
Olympie v Cherbourg
8. oktobra:
Paris v Havre
Rex v Genoa
Statendam v Boulogne sur Mer
12. oktobra:
Europa v Bremen
VULCANIA v Trst
Aquitania v Cherbourg
13. oktobra:
Hamburg v Hamburg
14. oktobra:
Majestic v Cherbourg
15. oktobra:
Lafayette v Havre
Conte Grande v Genoa
Volendam v Boulogne sur Mer
18. oktobra:
Leviathan v Cherbourg in Bremen

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku

ILE DE FRANCE

1. Oktobra (opoldne)
20. Oktobra

CHAMPLAIN

4. Oktobra — 5. Novembra

PARIS

8. Oktobra — 11. Novembra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

19. oktobra:
Berengaria v Cherbourg
20. oktobra:
Ile de France v Havre
Bremen v Bremen
Deutschland v Hamburg
21. oktobra:
Homerie v Cherbourg
St. Louis v Hamburg
22. oktobra:
Augustus v Genoa
Rotterdam v Boulogne sur Mer
Vendram v Boulogne sur Mer
27. oktobra:
New York v Hamburg
General von Steuben v Bremen
28. oktobra:
Olympie v Cherbourg
29. oktobra:
SATURNIA v Trst
Europa v Bremen
2. novembra:
Roma v Genoa
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Cherbourg
3. novembra:
Dresden v Bremen
4. novembra:
Majestic v Cherbourg
Penland v Havre
Statendam v Boulogne sur Mer
Aquitania v Cherbourg
5. novembra:
Champlain v Havre
Rex v Genoa
9. novembra:
Pres. Roosevelt v Havre
Hamburg v Cherbourg
10. novembra:
Berlin v Bremen
11. novembra:
Homerie v Cherbourg
Bremen v Bremen
Paris v Havre
12. novembra:
Conte Grande v Genoa
Volendam v Boulogne sur Mer
15. novembra:
Leviathan v Cherbourg in Bremen
16. novembra:
Vulcania v Trst
Deutschland v Cherbourg
18. novembra:
Olympie v Cherbourg
Europa v Bremen
19. novembra:
Conte di Savoia v Genoa
23. novembra:
St. Louis v Cherbourg
Pres. Harding v Havre
24. novembra:
Gen von Steuben v Bremen
25. novembra:
Berengaria v Cherbourg
26. novembra:
Champlain v Havre
Augustus v Genoa
Majestic v Cherbourg
29. novembra:
Bremen v Bremen
30. novembra:
New York v Cherbourg
Manhattan v Havre
Statendam v Boulogne sur Mer

1. decembra:
Rex v Genoa
Stuttgart v Bremen
2. decembra:
Homerie v Cherbourg
6. decembra:
Saturnia v Trst
9. decembra:
Europa v Bremen
Pres. Roosevelt v Havre
8. decembra:
Berlin v Bremen
9. decembra:
PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre
Albert Ballin v Cherbourg
Olympie v Cherbourg
10. decembra:
Roma v Genoa
12. decembra:
Hamburg v Cherbourg
14. decembra:
Majestic v Cherbourg
Berengaria v Cherbourg
15. decembra:
Conte di Savoia v Genoa
Bremen
Leviathan v Cherbourg in Bremen
21. decembra:
Pres. Harding v Havre
Deutschland v Cherbourg
22. decembra:
Dresden v Bremen
23. decembra:
Champlain v Havre
Homerie v Cherbourg
27. decembra:
Europa v Bremen
28. decembra:
New York v Cherbourg
Manhattan v Havre
30. decembra:
Olympie v Cherbourg

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

